

DEL S.XV A LA RENAIXENÇA CATALANA

Inclou:

- **El Segle d'Or (XV)**, moment de màxim esplendor del català.
- **La literatura moderna** (segles XVI-XIX) que engloba:
 - **El Renaixement**
 - **El Barroc**
 - **La Il·lustració Catalana**

(El període que abasta els segles XVI, XVII i XVIII, s'anomena també de la "DECADÈNCIA" i es caracteritza per la regressió de la llengua en tots els àmbits d'ús)

Tirant lo Blanc

FETS HISTORICOSOCIALS QUE OCURREIXEN AL SXV

L'any 1410 mor sense descendència el rei Martí l'Humà i s'extingeix la dinastia catalana. L'hereu al tron de la Corona d'Aragó surt del Compromís de Casp (1412), l'escollit és Ferran d'Antequera, de la dinastia castellana dels Trastàmara.

Durant aquest segle XV Barcelona i el Principat perden pes específic en la confederació aragonesa en favor de València, que s'erigeix en el motor econòmic i cultural de la Corona. A aquest fet hi ajuda la guerra civil catalana.

COM REPERCUTEIXEN A LA LLENGUA?

Malgrat el canvi de dinastia de catalana a castellana, els Trastàmara van respectar l'ús del català, de manera que aquest no se'n ressentí fins més tard, amb l'arribada al tron dels Reis Catòlics; de fet, el segle XV passa a la història com el més gloriós per la literatura catalana.

FETS HISTORICOSOCIALS QUE OCURREIXEN EN EL PERÍODE DE LA LITERATURA MODERNA

Ferran II d'Aragó i Isabel I de Castella es casaren (1469) i els Països Catalans quedaren lligats al projecte de monarquia hispànica gestat pels Reis Catòlics.

Reis Catòlics

COM REPERCUTEIXEN A LA LLENGUA?

- El castellà es va anar introduint als Països Catalans.
- L'aristocràcia catalana es va anar castellanitzant.
- A causa de l'esplendor de la literatura castellana (segle d'or) alguns escriptors catalans varen canviar la seva llengua.
- Per una qüestió de mercat, amb la invenció de la impremta la producció de llibres en castellà va desplaçar la de llibres en català.

FETS HISTORICOSOCIALS QUE OCURREIXEN EN EL PERÍODE DE LA LITERATURA MODERNA

Guerra dels Segadors (1640-1659)

Aquesta guerra enfrontà el Principat amb Felip III i el centralisme polític castellà, i comportà la derrota de Catalunya i la cessió a l'Estat francès, mitjançant el Tractat dels Pirineus (1659), de les comarques del Roselló, el Conflent, el Vallespir i l'Alta Cerdanya.

COM REPERCUTEIXEN A LA LLENGUA?

En els territoris cedits es va prohibir l'ús el català.

FETS HISTORICOSOCIALS QUE OCURREIXEN EN EL PERÍODE DE LA LITERATURA MODERNA

Guerra de Successió

L'any 1700 va morir sense descendència Carles II, en conseqüència esclatà una guerra entre els partidaris dels dos possibles successors al tron: l'arxiduc Carles d'Àustria i Felip d'Ànjou de la dinastia absolutista dels Borbons.

La corona d'Aragó es va posicionar a favor de l'arxiduc, que va acabar derrotat.

COM REPERCUTEIXEN A LA LLENGUA?

Felip V, per tal de repressaliar els vençuts, va promulgar els coneguts *Decrets de Nova Planta* (1716), les conseqüències d'aquests van ser:

- El català va deixar de ser llengua oficial.
- Es varen suprimir els drets i les institucions forals.
- Es va produir una castellanització de l'administració pública.
- Es va canviar la toponímia.
- Es va prohibir l'ús del català a l'escola, als tribunals civils i eclesiàstics, als llibres de comptabilitat empresarial, al teatre, etc.

TEXTOS I AUTORS DESTACATS DEL SEGLE D'OR

POETES:

- Ausiàs March
- Jordi de Sant Jordi
- Andreu Febrer
- Jaume
- Pere March
- Gilabert de Pròixita
- Sor Isabel de Villena

NARRATIVA:

- Textos destacats: *Curial e Güelfa*, *Tirant lo Blanc*, *l'Espill* i *Tragèdia de Caldesa*.
- Autors destacats: Joanot Martorell, Jaume Roig i Joan Roís de Corella.

TEXTOS I AUTORS DESTACATS DE LA LITERATURA MODERNA

Renaixement

Autors:

- Joan Lluís Vives
- Cristòfor Despuig
- Lluís Milà
- Joan Ferrendis d'Herèdia

Obres:

- *Los Col·loquis de la insigne ciutat de Tortosa.*
- *L'Espill de la vida religiosa*

TEXTOS I AUTORS DESTACATS DE LA LITERATURA MODERNA

Barroc

Autors:

- Francesc Vicenç Garcia (conegut com el “rector de Vallfogona”)
- Francesc Fontanella
- Josep Romaguera

Obres:

- *La gala està en son punt*
- *La infanta Tellina i el rei Matarot* del Frare Francesc Mulet
- *Los amors de Melisenda* del Frare Francesc Mulet
- *Atheneo de Grandesa*

TEXTOS I AUTORS DESTACATS DE LA LITERATURA MODERNA

Il·lustració

Obres:

- *Eusebio*, de P. Montegon
- *Lucrècia*, de Francesc Mulet, Antoni Febrer i Joan Ramis.
- *Calaix de sastre*, del Baró de Maldà

FONTS

- Presentació *Origen i evolució de la llengua catalana* de Montse Lledó
<http://www.slideshare.net/Txaumell/origen-i-evoluci-del-catal>
- Viquipèdia, l'Enciclopèdia lliure
http://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_de_la_llengua_catalana
- CURS DE LLENGUA CATALANA: NIVELL D (3^a ED.)
NURIA BRUGAROLAS, CARLES CORTES, CASTELLNOU EDICIONS, 2008
- Blocs:

<http://dtarda2008.wordpress.com/historia-de-la-llengua/>

<http://dvespre2008.wordpress.com/historia-de-la-llengua/>

IMATGES

- Tirant lo Blanc
- Martí l'Humà
- Reis Catòlics
- Guerra dels Segadors
- Ausiàs March
- Renaixement
- El rector de Vallfogona
- Il·lustració